

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8CoCsp/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8519200058
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8519200058.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., so sídlom Hodžova 11, 010 11 Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: E. U., nar. XX.X.XXXX, bytom H. XXX, XXX XX H., o zaplatenie 9634,20 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 6Csp/3/2019-77 zo dňa 25. novembra 2019, takto jednohlasne

r o z h o d o l :

Potvrdzuje rozsudok vo výroku, ktorým súd žalobu v prevyšujúcej časti zamietol.

Stranám sporu sa nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Stará Ľubovňa (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 9.634,20 eur, úroky vo výške 184,64 eur, úroky z omeškania vo výške 3,38 eur, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 9.634,20 eur od 11.12.2018 do zaplatenia, poplatky za poistenie vo výške 6,42 eur, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a.

III. Žalobcovi priznáva náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaný, pričom o výške tejto náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil okrem iného ustanovením § 261 ods. 6 písm. d), § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „Obchodný zákonník“); § 52 ods. 1 až 4, § 54 ods. 1, 2, § 121 ods. 3, § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“).

3. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca sa žalobou podanou na tunajšom súde domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 9.634,20 eur, úroku 184,64 eur, úrokov z omeškania 3,38 eur, úroku 5,90 % ročne z nezaplatennej istiny 9.634,20 eur od 11.12.2018 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatennej istiny 9.634,20 eur od 11.12.2018 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5 % ročne z nezaplatených úrokov 184,64 eur od 12.12.2018 do zaplatenia, poplatkov za poistenie vo výške 6,42 eur ako i nahradenia trov konania, a to titulom porušenia zmluvných podmienok z uzatvorenej zmluvy o úvere zo dňa 30.4.2018.

4. Žalovaný prevzal dňa 28.1.2019 žalobu, poučenia ako i uznesenie s výzvou na vyjadrenie sa k žalobe. Žalovaný sa vyjadril listom zo dňa 5.2.2019, v ktorom uviedol, že poskytnutý úver prestal splácať v dôsledku straty zamestnania. V súčasnej dobe je už zamestnaný a žiadal dlh splácať v splátkach po 300,- eur mesačne.

5. Súd vo veci nariadil pojednávanie. Zároveň vyzval žalovaného, aby preukázal výšku svojich aktuálnych príjmov ako i nevyhnutných výdajov na živobytie. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil na výzvu súdu nereagoval. Žalobca ospravedlnil svoju neúčasť na pojednávaní z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti a taktiež z dôvodu hospodárnosti konania z úmyslom predísť navyšovaniu trov konania. Súd prejednal vec v neprítomnosti strán sporu s poukazom na ust. § 180 C.s.p.

6. Za preukázané podstatné skutkové tvrdenia súd považoval: Žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 30.4.2018 zmluvu o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX - pôžička na základe, ktorej žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský bezúčelový úver vo výške 10.000,- eur. Zároveň v zmluve boli dohodnuté tieto zákonné podmienky: druh úveru pôžička, účel úveru bezúčelový úver, typ a výška úrokovej sadzby fixná do splatnosti 5,9 % p.a., poplatok za poskytnutie úveru 500,- eur jednorázovo, termín splatnosti poplatku za poskytnutie úveru v deň čerpania úveru najneskôr do 30.5.2018, súbor poistenia A, poplatok za poistenie schopnosti splácať úver 3,21 eur mesačne, počet úhrad poplatku za poistenie schopnosti splácať úver 96, periodicita a termín splatnosti poplatku za poistenie schopnosti splácať úver mesačne v 5. deň kalendárneho mesiaca, výška anuitnej splátky 130,84 eur, termín splatnosti prvej anuitnej splátky 7.5.2018, počet anuitných splátok 96, periodicita a termín splatnosti anuitnej splátky mesačne 5. deň kalendárneho mesiaca, splatnosť úveru 7.4.2026, výška RPNM 7,67 %, priemerná RPNM ku dňu uzatvorenia tejto zmluvy 8,58 %, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 13.060,64 eur, odplata 11,28 %, úrok z omeškania 5 % p.a.. Súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere boli Všeobecné obchodné podmienky Prima banka Slovensko a.s..

7. Z prehľadu splácania mal súd I. inštancie preukázané, že žalovaný zaplatil celkovo žalobcovi sumu 550,61 eur z čoho na istinu žalobca započítal sumu 365,80 eur. Na úrok žalovaný uhradil sumu 171,97 eur, na poistné uhradil sumu 12,84 eur, doposiaľ nesplatená istina predstavuje 9.634,20 eur. Poslednú splátku uhradil žalovaný dňa 13.8.2018.

8. Žalobca opakovane vyzýval žalovaného na úhradu omeškaných splátok, a to dňa 5.10.2018. Predmetné upozornenie si žalovaný prevzal dňa 10.10.2018 (č.l. 71). Následne žalobca dňa 10.12.2018 rozhodol o predčasnej splatnosti celého úveru a vyzval žalovaného na bezodkladnú úhradu celého dlhu vo výške 9.634,20 eur s prísl.. Predmetnú výzvu prevzal žalovaný dňa 13.12.2018.

9. Z výpisu z účtu žalovaného mal súd I. inštancie preukázané, že žalovanému bol dňa 30.4.2018 reálne poskytnutý úver vo výške 10.000,- eur.

10. Na základe vykonaného dokazovania súd I. inštancie zistil, že medzi žalobcom a žalovaným došlo k vzniku zmluvného vzťahu, ktorý má spotrebiteľský charakter, na základe ktorého žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver. Pre spotrebiteľskú zmluvu je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom, ktorým je najčastejšie predávajúci, za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určil dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť. Občiansky zákonník podrobnejšie špecifikuje všeobecné pravidlá pre dojednanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a výslovne ustanovuje, že takéto ustanovenia v zmluvách, ktoré spôsobujú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa sú neprijateľné a preto neplatné. Vychádza sa z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého sa očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a v súlade s poctivým prístupom k podnikaniu. Predpokladá sa, že dodávateľ má vedomosti a skúsenosti a oproti spotrebiteľovi vystupuje ako zvýhodnený účastník zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou. Zmluva uzavretá medzi účastníkmi je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou aj v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a v zmysle § 52 Občianskeho zákonníka. Zmluvu uzatváral žalobca ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy ako aj VOP bol daný žalobcom bez možnosti žalovaného privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný

právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, ak je to pre spotrebiteľa výhodnejšie. Súd pri posúdení úverovej zmluvy dospel k záveru, že táto obsahuje všetky zákonné náležitosti v zmysle zákona č. 129/2010 Z.z.

11. Z vykonaného dokazovania je nepochybné, že žalobca a žalovaný uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie finančných prostriedkov vo výške 10.000,- eur. Suma 10.000,- eur bola žalovanému reálne poskytnutá na jeho účet. Nakoľko žalovaný nesplácal úver riadne a čas, žalobca pristúpil k zosplateniu úveru.

12. Žalobcovi vznikol nárok na uhradenie na istiny vo výške 9.634,20 eur nezaplatených poplatkov za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 6,42 eur, úroku z neuhradených splátok úveru do dátumu predčasnej splatnosti úveru vo výške 184,64 eur, úroku z omeškania z neuhradených splátok úveru do dátumu predčasnej splatnosti úveru vo výške 3,38 eur. Súd zamietol žalobu v časti zmluvného úroku 5,90 % ročne, ktorý uplatnil žalobca zo sumy dlžnej istiny vo výške 9.634,20 eur od 11.12.2018 až do zaplatenia. Je preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok ako fixný do doby splatnosti úveru. Žalobca však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpil k zosplateniu celého úveru. Vychádzajúc z toho, že ide o plnenie zo spotrebiteľského úveru podľa názoru súdu žalobcovi zmluvný úrok odo dňa účinkov zosplatenia nepatrí. Súd pritom vychádzal z uznesenia Ústavného súdu SR, sp. zn. IV. 476/2012, z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho a prvostupňového súdu, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania /§ R 59/1998, 4Obo 143/1998/. Veriteľ má právo na zaplatenie zmluvných úrokov len do vyhlásenia predčasnej splatnosti s tým, že následne už právo na dohodnutý úrok z úveru nevzniká, iba právo na úrok z omeškania. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru, ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. ÚS SR v citovanom ustanovení konštatuje, že by namietané rozhodnutie bolo možné považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. že by popieralo zmysel práva na súdnu ochranu.

13. V zmysle § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Zb. súd priznal žalobcovi z nezaplatenej úverovej istiny dojednaný úrok z omeškania, ktorý je v medziach zákonného úroku z omeškania - 5,00 % ročne od 11.12.2018 (deň nasledujúci po zosplatení úveru) do zaplatenia.

14. V časti úroku z omeškania z neuhradených zmluvných úrokov vo výške 184,64 eur vyčíslených ku dňu zosplatenia súd žalobu zamietol. Podľa § 517 ods. 2 v spojení s § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka žalobca nemá právo požadovať od žalovaného príslušenstvo z príslušenstva (úroky z omeškania z dojednaných úrokov), nakoľko pohľadávkou v zmysle úpravy obsiahnutej v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka sa rozumie istina (plnenie z hlavného peňažného záväzku) a úprava obsiahnutá v § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ako úprava všeobecná vo vzťahu ku všetkým občianskoprávnym záväzkom pomenováva príslušenstvo, ktoré možno žiadať pri omeškaní s plnením peňažného dlhu (s plnením hlavného peňažného záväzku) nie pri omeškaní s plnením príslušenstva pohľadávky. Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR z 22. júla 2010, sp.zn. 33 Cdo 2041/2008 Občiansky zákonník ani Obchodný zákonník neumožňujú veriteľovi žiadať od dlžníka príslušenstvo (úrok z omeškania) pre prípad omeškania s platením príslušenstva pohľadávky. Tým nie je dotknuté právo účastníkov dohodnúť sa, že dojednané úroky sa stanú súčasťou istiny. Žalobca nepreukázal súdu, že zmluvné úroky sa stávajú súčasťou istiny.

15. Súd nepovolil žalovanému dlh splácať v splátkach, nakoľko tento na výzvu súdu na preukázanie svojich zárobkových pomerov nereagoval a súd nemal preukázanú reálnu schopnosť splácať dlh žalovaného v splátkach po 300,- eur mesačne.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „C.s.p.“) priznal žalobcovi náhradu trov konania v plnom rozsahu.

17. Proti výroku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol podal žalobca odvolanie včas. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. h) C.s.p., nesprávnym právnym posúdením veci. Namietal, že obsahom záväzku dlžníka nie je vrátiť len poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj zmluvné

úroky, ktoré nemožno stotožňovať so zákonnými úrokmi z omeškania. Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov, predstavujú cenu úveru, dlžník ich je povinný platiť od okamihu ich reálneho poskytnutia až do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote alebo v omeškaní. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv omeškanie dlžníka ani prípadné zosplatnenie dlhu, ktoré je skutočnosťou zakladajúcou vznik nových sankčných záväzkov dlžníka, pričom nárok na úrok z úveru neovplyvňuje. Iný výklad by musel byť odôvodnený priamo príslušnými zákonnými ustanoveniami alebo nepriamo - extenzívnym výkladom existujúcich zákonných ustanovení, ktorý však nebol predložený. Podľa názoru odvolateľa výklad prezentovaný súdom I. inštancie by znamenal, že porušenie zmluvy zo strany dlžníka sankcionuje veriteľa, ktorý prichádza o dohodnutý zmluvný úrok a zvýhodňuje dlžníka vo forme zníženia úroku na úroveň zákonného úroku z omeškania. Reštriktívne ustanovenie vo vzťahu k nároku veriteľa na zmluvný úrok po zosplatnení neobsahuje žiadny právny predpis. Ak by bolo úmyslom zákonodarcu dobu nároku veriteľa na dohodnutý úrok ohraničiť, nepochybne by tak učinil. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č.k. 6Cdo/113/2018 zo dňa 30.07.2019, podľa ktorého cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia.

18. K nároku veriteľa na úrok z omeškania zo zmluvného úroku naakumulovaného ku dňu zosplatnenia žalobca uviedol, že jeho názoru nejde o rozpor so zásadou anatocizmu, ktorá má zamedziť neodôvodnenému navyšovaniu nárokov veriteľov, pretože zmluvné úroky boli vyčíslené pevnou sumou ako zmluvný úrok naakumulovaný z istiny do dňa zosplatnenia a tento sa ďalej nenavšoval. Na podporu svojich tvrdení poukázal na viaceré rozhodnutia všeobecných súdov.

19. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

20. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „C.s.p.“), vzhľadom na včas podané odvolanie, preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

21. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

22. Na potvrdenie správnosti prvoinštančného rozhodnutia a k odvolacím námietkam uvádza nasledovné:

23. Podľa ustanovenia § 52 odsek 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia Zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

Podľa odseku 2, ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

24. Podľa ustanovenia § 121 odsek 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

25. Podľa ustanovenia § 517 odsek 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ho nesplní ani v dodatočnej primeranej lehote poskytnutej mu veriteľom, má veriteľ právo od zmluvy odstúpiť; ak ide o deliteľné plnenie, môže sa odstúpenie veriteľa za týchto podmienok týkať aj len jednotlivých plnení.

Podľa odseku 2, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis. Týmto vykonávacím predpisom je Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.

26. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru v tom smere, že uzatvorená úverová zmluva je zmluvou spotrebiteľskou vychádzajúc z postavenia žalovaného ako dlžníka z úverovej zmluvy a že je namieste aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka ako aj Zákon o spotrebiteľských úveroch. Zmluvným dojednaním nie je možné vylúčiť pôsobnosť Zákona o spotrebiteľských úveroch, ktorý je predpisom obsahujúcim kogentné ustanovenia a vzťahuje sa na všetky zmluvy spĺňajúce definíciu zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle tohto zákona. Výnimku netvorí ani zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka. Zákon o spotrebiteľských úveroch má vo vzťahu k Obchodnému zákonníku povahu *lex specialis*, a preto má prednosť pred aplikáciou ustanovení Obchodného zákonníka.

27. Odvolací súd považuje záver súdu prvej inštancie týkajúci sa nepriznania úroku za obdobie po zosplatnení za vecne správny. Zákon umožňuje dodávateľovi na určitú dobu (do splatnosti) podľa jeho predstáv poskytnúť úver a vypýtať si za to dohodnuté úroky. Od začiatku sa prirodzene sledujú úroky na dohodnutú dobu, ktorej koniec završuje tzv. splatnosť úveru. Zo zákonom stanovených dôvodov (napr. nesplácanie úveru) má dodávateľ tiež právo splatnosť posunúť. Niet pritom zákonného kogentného pravidla, podľa ktorého by dlžník mal povinnosť zo zákona platiť bližšie neurčenú dobu úroky popri úrokoch z omeškania a takým ustanovením nie je ani ustanovenie § 506 Obchodného zákonníka. Občiansky zákonník pre porovnanie v ustanoveniach o pôžičke rovnako takéto pravidlo neuvádza (§ 657, či § 658).

28. Za čas po splatnosti úveru patrí veriteľovi iba právo na úroky z omeškania vo výške stanovenej všeobecne záväzným právnym predpisom. Akékoľvek navyšovanie úrokov z omeškania sa dostáva do rozporu so zákonom. Takýmto neprípustným navyšovaním úrokov z omeškania je aj navyšovanie úrokov z omeškania o úroky za úver po lehote splatnosti úveru.

29. Pojmu plnenie použitom v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá pojem pohľadávka. Vychádzajúc z ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Príslušenstvo pohľadávky je definované v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a sú ním úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

30. Ak Občiansky zákonník úroky definuje len ako príslušenstvo pohľadávky a veriteľovi umožňuje pri omeškaní s plnením peňažného dlhu, teda s plnením pohľadávky požadovať od dlžníka popri plnení aj úroky z omeškania je zrejme, že takéto možnosť sa vzťahuje iba na pohľadávku a nie aj na úroky tvoriace iba príslušenstvo pohľadávky.

31. Občiansky zákonník ako základný právny predpis upravujúci spotrebiteľské vzťahy, ktorý je v súčasnosti v súlade s ustanovením § 52 ods. 2 veta tretia priamo aplikovateľný i na úverovú zmluvu uzatvorenú podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, umožňuje veriteľovi po lehote splatnosti pohľadávky priznať iba úroky z omeškania jedine z pohľadávky a nie aj z jej príslušenstva.

32. Novela Občianskeho zákonníka účinná od 1.4.2015 doplnila ust. § 52 ods. 2 o tretiu vetu, podľa ktorej na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Právny predpis, ktorého súčasťou je toto ustanovenie, nemá prechodné ustanovenia, čo znamená, že sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred účinnosťou tohto právneho predpisu. Tento záver priamo vyplýva z rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.5.2015 vo veci 8MCdo/13/2014, ktorým bolo zamietnuté mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora namietajúceho, že premlčanie práva malo byť posudzované podľa ustanovení Obchodného nie Občianskeho zákonníka.

33. Podľa ustanovenia § 1 odsek 1 Obchodného zákonníka, tento zákon upravuje postavenie podnikateľov, obchodné záväzkové vzťahy, ako aj niektoré iné vzťahy súvisiace s podnikaním.

Podľa odseku 2, právne vzťahy uvedené v odseku 1 sa spravujú ustanoveniami tohto zákona. Ak niektoré otázky nemožno riešiť podľa týchto ustanovení, riešia sa podľa predpisov občianskeho práva. Ak ich nemožno riešiť ani podľa týchto predpisov, posúdia sa podľa obchodných zvyklostí, a ak ich niet, podľa zásad, na ktorých spočíva tento zákon.

34. Ak úver nie je splatený po splatnosti, zákon priznáva za zadržiavanie finančných prostriedkov sankcie, či už zákonné (úroky z omeškania s kogentne stanoveným limitom) alebo zmluvné (napr. zmluvná pokuta). Do úvahy prichádzajú prípadne aj iné nároky z porušenia práva vyvolaného dlžníkom (náhrada škody, vydanie bezdôvodného obohatenia). Dôležité je však, že ich povahou ide nie o plnenia tvoriace cenu/odplatu za úver, ale o nároky z porušenia práva.

35. Aj z ustálenej súdnej praxe (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obo 143/98) vyplýva, že dohodnuté úroky (zmluvné úroky) z poskytnutých prostriedkov patria len do splatnosti dlhu (jeho splátok). Od splatnosti je dlžník v omeškani a musí platiť úroky z omeškania v zmysle § 369 Obchodného zákonníka. Takýto záver Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je logický, pretože v opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťaženiu a to jednak v podobe úrokov z úveru, ako aj úrokov z omeškania, čo by spôsobovalo značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Nič to však nemení na situácii, že pokiaľ veriteľ (v danom prípade žalobca) pristúpi k tomu, že považuje celý dlh za splatný (tzv. zosplatnenie úveru), potom nastupuje režim platenia úrokov z omeškania a nie už úrokov z úveru. Správne túto situáciu rozanalyzoval súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia a v závislosti od toho upravil sumy, ktoré je možné priznať žalobcovi a správne uzavrel, že nie je možné priznať úroky z úveru v čase po splatnosti celého úveru, pokiaľ tu nastupuje režim platenia úrokov z omeškania.

36. Z dôvodov vysvetlených a uvedených vyššie, dohoda, podľa ktorej má spotrebiteľ popri úrokoch z omeškania prípadne ďalších sankciách platiť po splatnosti pohľadávky aj úroky za poskytnutie úveru do splatenia úveru spôsobuje značnú nerovnováhu ku škode spotrebiteľa, predstavuje značné zhoršenie postavenia spotrebiteľa oproti zákonnému pravidlu, ktoré chráni spotrebiteľa v úverových vzťahoch pred nadmerným navýšením dlhu oproti výške úveru. Je nepravdepodobné, že by spotrebiteľ takúto dohodu individuálne vyjednal s dodávateľom, ktorý zaobchádza so spotrebiteľom čestne a rovnocenne. (Pozri C-415/2011 Mohamed Aziz proti Caixa d'Estalvis de Catalunya)

37. K odvolacej námietke pokiaľ ide o úroky z omeškania zo zmluvných úrokov odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom súdu I. inštancie a v tomto smere poukazuje na právny názor vyslovený Najvyšším súdom Českej republiky v rozsudku so sp. zn. 35Odo/101/2002 zo dňa 24.03.2004, ktorý pre blízkosť vtedajšej právnej úpravy nie je dôvod nezohľadniť. Podľa tohto rozsudku peňažný záväzkový právny vzťah môže byť buď vzťahom hlavným alebo vedľajším. Hlavným záväzkovým právnym vzťahom je peňažný záväzkový právny vzťah vtedy, ak jeho kauza smeruje priamo k zaplateniu určitej čiastky peňazí. Vedľajším peňažným záväzkovým právnym vzťahom je záväzkový právny vzťah úrokový, ktorý vzniká iba vtedy, ak medzi účastníkmi existuje peňažný záväzkový právny vzťah hlavný. Splnením hlavného záväzku (alebo iným zo spôsobov jeho zániku) zaniká aj akcesorický záväzok úrokový, pretrváva iba povinnosť uhradiť už dospelé úroky. Tým, že včas nezaplatí úroky z istiny, sa dlžník dostáva do omeškania s plnením príslušenstva, nie do omeškania s plnením vlastného dlhu. Právo požadovať od dlžníka príslušenstvo z príslušenstva (tu úroky z omeškania zo zmluvných úrokov) potom veriteľ nemá preto, že ani Občiansky ani Obchodný zákonník mu túto možnosť nepriznávajú. Inak povedané, ani Obchodný ani Občiansky zákonník nezakotvujú majetkovú sankciu pre prípad omeškania s plnením príslušenstva pohľadávky. Nárok na príslušenstvo z príslušenstva pohľadávky nemôže plynúť ani z dikcie § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, takýto úsudok by totiž bez väzby na § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka viedol k záveru, že príslušenstvo z istiny už nie je príslušenstvom pohľadávky, ale novovzniknutou samostatnou pohľadávkou. Branie úrokov z úrokov bolo zapovedané už podľa tradícií rímskeho práva. Citované rozhodnutie v súlade so závermi uvedenými aj rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29 Odo 689/2006, pričom ide o závery, z ktorých rozhodovacia prax súdov ČR konštantne vychádza (napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 29Cdo 601/2008 zo dňa 08.06.2011, rozsudok veľkého senátu občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 31 Cdo 2036/2009 zo dňa 17.08.2011. Tvrdenie, že by výklad smerujúci k zákazu anatocizmu

podľa platného práva bol neústavný vyvrátil Ústavný súd ČR v uznesení so sp. zn. I. ÚS 1893/08 zo dňa 13.11.2008. V kontexte uvedeného, odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie ustálil, že úroky z omeškania nie je možné priznať aj z úrokov, pretože by tak súd priznal príslušenstvo (úroky z omeškania) z príslušenstva (úrokov), čo je, ako odvolací súd uviedol už vyššie, v rozpore s § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a v právnej teórii sa takýto postup označuje ako tzv. anatocizmus. V zmysle uvedeného ustanovenia Občianskeho zákonníka úroky z omeškania sú príslušenstvom pohľadávky. Teda zákon rozlišuje medzi pohľadávkou a úrokmi, resp. úrokmi z omeškania, ktoré sú zahrnuté v rámci jej príslušenstva. Uplatnenie si príslušenstva pohľadávky (úrokov z omeškania) z príslušenstva pohľadávky, ktorými riadne úroky sú, zákon nepredpokladá. Pojmu plnenie použitom v ustanovení § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka bez akýchkoľvek pochybností zodpovedá pojem pohľadávka. Vychádzajúc z ustanovenia § 488 Občianskeho zákonníka záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok. Príslušenstvo pohľadávky je definované v ustanovení § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a sú ním úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

38. Ak odvolateľ poukazuje vo svojom odvolaní na názor vyslovený v inom rozhodnutí krajského súdu, odvolací súd uvádza, že v predmetnej veci nie je názor vyslovený v inom rozhodnutí záväzný. Pritom bolo potrebné prikloniť sa k názoru vyslovenému vyššou inštitúciou, a to Najvyšším súdom tak, ako to je uvedené vyššie.

39. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia súd prvej inštancie zrozumiteľným spôsobom uviedol právne dôvody, pre ktoré žalobe čiastočne nevyhovel. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože súd prvej inštancie sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že odvolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia súdu, teda k porušeniu práva na spravodlivý proces. (Pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.11.2010, sp. zn. 5 Cdo 218/2010, uznesenie Ústavného súdu SR z 08.06.2006, I. ÚS 188/06)

40. Odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, správne vyhodnotil jednotlivé dôkazy, ako aj správne právne vec posúdil. Z týchto dôvodov odvolací súd považuje odvolanie žalobcu za nedôvodné a vzhľadom na vyššie uvedené dôvody odvolací súd rozsudok v zmysle ustanovenia § 387 C.s.p. v jeho napadnutom rozsahu potvrdzuje ako vecne správny.

41. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 odsek 1 C.s.p. v spojení s § 255 odsek 1 C.s.p. tak, že žalovanému, ktorý by mal s poukazom na úspech v odvolacom konaní nárok na náhradu trov odvolacieho konania, ich náhradu nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli.

42. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 odsek 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 odsek 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 odsek 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).